

Hevesi Krisztina, Rigó Adrien és Urbán Róbert (2020, szerk.): Szexuálpszichológia

ELTE Eötvös Kiadó, 2020.

Kovács-Berta Renáta

kovacs-bertha.renata.andrea@szte.hu

SZTE JGYPK Alkalmazott Pedagógiai Intézet

Melyek a szexuális egészség alapkérdései? Vajon milyen hatást gyakorol a gyermekkori kötődés a felnőttkori romantikus kapcsolatokra? Tényleg a hasonló a hasonló vonzza, avagy pont fordítva, az ellentétek vonzzák egymást? Hogyan lehetséges, hogy egyre több párnál fordul elő szexuális funkciózavar? Milyen módszerek lehetnek hatékonyak a szexuálpszichológiai problémák kezelése során? Hogyan tudunk korszerű ismeretekkel szexuális felvilágosítást nyújtani általános iskolás gyerekeknek, különösen a serdülő korosztály számára, és releváns információkat átadni a fogamzásgátlás kérdéseiben? Mi lehet annak hátterében, hogy a szexuális igények kielégítésére egyeseknél elegendő a pornóhasználat?

Számos más izgalmas téma mellett ezekre a kérdésekre keresi a választ az ELTE Eötvös Kiadó által 2020-ban megjelentetett Hevesi Krisztina, Rigó Adrien és Urbán Róbert gondozásában szerkesztett közel 600 oldalas Szexuálpszichológia könyv, melyet a tudományos életben elismert szakemberek – köztük neves egyetemi oktatók – írtak. Dr. Hevesi Krisztina, a szexuálpszichológia országosan elismert kutatója és oktatója, több fejezetet is publikált a kötetben. Tudományos, szakmai munkássága kiemelkedő a témában, ugyanakkor a hétköznapi ember számára is közérthető módon nyújt releváns ismereteket a szexuális fejlődés, nevelés, működés témájában. A könyv hiánypótló abból a szempontból is, hogy a szexuális egészség és a szexuális élet zavarait multidiszciplináris megközelítésben tárgyalja. A kötet nagy előnye, hogy nemcsak a szakma képviselőinek nyújt hasznos segítséget tudásuk rendszerezéséhez, bővítéséhez, hanem a laikus olvasók számára is érthetően adja át az ismereteket. A kötet öt témakört tartalmaz, így külön foglalkozik a szexuális egészség alapjaival, betekintést enged a szexuális medicina integratív szemléletébe, átfogóan bemutatja a szexuális úton terjedő és a szexualitást érintő betegségeket, ismerteti a konzultációs gyakorlatokat a szexuálpszichológiában, és kitér a szexuálpszichológia speciális területeire is. Minden fejezet egy nagyobb témába enged betekintést, a legfrissebb tudományos eredményekre történő megalapozott hivatkozás mellett vezeti végig az olvasót az egyes területek alapfogalmain, és kalauzolja el őket az adott téma speciális kérdéseire is. Olvasmányos, érthető stílusban segít megérteni a szexuális egészség és a szexuális viselkedés fő kérdéseit.

Külön kiemelés érdemel, hogy a kötet megfelelő érzékenységgel kezeli a téma összetettségét, így a biológiai, pszichológiai, szociális, valamint kulturális tényezők hatásai-
val egyaránt foglalkozik.

A könyv első része a témához kapcsolódó alapfogalmak ismertetésén kívül kitér a nemi identitás, a szexuális identitás kérdéseire. Az ezzel kapcsolatos kérdéseket társadalmi kontextusba helyezi, és még az ehhez kapcsolódó jogi környezetet is tárgyalja. Ebben a részben kapott helyet a szexuális nevelés, a fogamzásgátlás, valamint a szerelem és párkapcsolatok témája is.

A második témakör tárgyalja a reprodukciós zavarokat, és – külön fejezetben kitérve a nőkre és a férfiakra – bemutatja a szexuális egészség urológiai hátterét az ezzel kapcsolatos sebészeti eljárásokkal együtt, valamint áttekinti a szexuális diszfunkciókat.

A szexuális úton terjedő betegségek és azok kezelésének ismertetésén kívül a szexualitást erősen érintő betegségeket is taglalja a kötet harmadik része oly módon, hogy laikus számára is érthető magyarázatát adja annak, hogy az egyes – a szexualitáshoz látszólag nem is kapcsolódó – betegségek milyen élettani hatásmechanizmusok folytán tudnak szexuális zavarokat okozni. Rendkívül hasznos az is, hogy a kötet külön fejezetet szentel a krónikus betegségben szenvedők szexualitásának.

A segítő szakmában dolgozók számára alapvető iránymutatást ad a kötet negyedik része, hiszen többféle terápiás és tanácsadási módszer került itt bemutatásra. Ezen témakörnél kiemelő, hogy külön fejezetben mutatja be az LMBTQ+ tanácsadás folyamatát és a szexuálpszichológia etikai alapjait is.

A kötet utolsó témakörében olyan izgalmas – és sokakat érintő – témák kerülnek elő, egyebek között, mint a szexualitás a perinatális időszakban, a pornográfia jelensége, az időskori szexualitás vagy a szexuális függőségek. Itt találhatunk nagyon jó áttekintést a szexuálpszichológiában alkalmazható pszichodiagnosztikai módszerekről is.

Annak ellenére, hogy a szexualitás mindannyiunk életében jelen van, a mindennapi életünk szerves része, még mindig hiányos – sok esetben csak formális, egyoldalú – az iskolai szexuális nevelés. Számos iskolában azt a gyakorlatot alakították ki, hogy orvosok, egészségügyi dolgozók, önkéntesek és védőnők alkalomszerűen, meghívott előadóként vállalják fel a szexuális felvilágosító előadások megtartását a pubertáskorú fiataloknak. Ez korántsem elegendő, egy-egy óra nem pótolhatja az átgondolt, korszerű tudományos ismeretek felhasználásán alapuló életkori sajátosságok figyelembevételével megtervezett szexuális nevelést. A tizenéves korosztály körében egyre inkább elterjedő pornográf tartalmak, a social media és közösségi felületek káros hatásait ezek az alkal-
mak nem képesek ellensúlyozni. Éppen ezért a gyermeket nevelő pedagógusok olyan képzsének, amely során korszerű ismeretekre tesznek szert, kiemelt prioritásúnak kell lennie, így kellő magabiztossággal tudnak megalapozott tudományos eredményeken alapuló szexuális nevelést nyújtani. A szexuális egészség és a szexuális problémák témakörét számos szempontból megközelítve és tárgyalva a Szexuálpszichológia című tanulmánykötet ehhez nyújthat segítséget a pedagógusoknak és a pedagógushallgatóknak.